

Оценка на въздействието

Годишен доклад за 2016 г.

Настоящият доклад е изготвен от служители на дирекция „Модернизация на администрацията“ в администрацията на Министерския съвет.

Докладът е изготвен на основание чл. 77б, ал. 1, т. 13 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Докладът е одобрен от Съвета за административната реформа на заседание, проведено на 25 октомври 2017 г.

Докладът е информация от общественения сектор по смисъла на Закона за достъп до обществена информация и подлежи на разпространение и повторно използване безусловно.

Докладът е публикуван на Портала за обществени консултации www.strategy.bg.

▮ администрация на Министерския съвет, дирекция „Модернизация на администрацията“

▮ бул. „Дондуков“ № 1

▮ 02/940 27 27

▮ www.strategy.bg

[Портал за обществени консултации](#)

[@strategy_bg](#)

Без защитени авторски права. Можете да използвате, възпроизвеждате, промените и разпространявате информацията, включително с търговска цел, без да е нужно съгласието на трето лице.

Юли 2017 г.

Съдържание:

1.	Увод.....	4
2.	Развитие на оценката на въздействието в България.....	7
3.	Нормативно регламентиране на ОВ през 2016 г.	8
3.1.	Обхват на предварителната оценка на въздействието	8
3.2.	Планиране извършването на оценка на въздействието	9
3.3.	Съгласуване на предварителните оценки на въздействието	10
3.4.	Последваща оценка на въздействието	11
3.5.	Обществени консултации на проектите на нормативни актове	11
4.	Институционализиране на оценката на въздействието	12
4.1.	Капацитет на държавната администрация за извършване на оценка на въздействието	12
4.2.	Звена за извършване на ОВ в министерствата.....	12
4.3.	Единно място за информацията, отнасяща се за ОВ.....	13
5.	Извършване на оценка на въздействието.....	13
6.	Съгласуване на извършените оценки на въздействието от АМС	15
7.	Провеждане на обществени консултации.....	16
8.	Последващи действия	18
8.1.	Ръководство за извършване на оценка на въздействието	18
8.2.	Мрежа от експерти по оценка на въздействието	18
8.3.	Повишаване на капацитета.....	19
8.4.	Законодателна и оперативна програма през 2017 г.	19

1. Увод

Оценката на въздействието (ОВ) е инструмент за изследване на социалните, икономическите, екологичните и други ефекти от законодателството, включително върху малките и средните предприятия, неправителствените организации и гражданите. Тя е механизъм за изследване на съотношението между формулираните цели и очакваните резултати и гарантира, че процесът на вземане на решения и приемане на законодателство се базира на доказателства и данни.

Оценките на въздействието са ключова част от програмата за по-добро регулиране на Европейската комисия¹, която има за цел изготвяне и оценяване на политиките и актовете на ЕС така, че техните цели да бъдат постигнати по възможно най-ефективен и ефикасен начин.

Оценката на въздействието е широко познат инструмент в редица страни, като още в края на 90-те години на XX в. и началото на XXI в. ОВ е въведена при формулирането на политиките освен от Европейската комисия, но и от страните от Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР).

В исторически план ОВ е въведена в САЩ през 70-те години на XX век, като е започнала като „оценка на въздействието върху инфлацията“, а през 80-те години на XX в. се въвежда и метода „разходи-ползи“. Всички страни от ОИСР са въвели механизма на оценка на въздействието на законодателството.

Световната банка също силно насърчава страните, с които си партнира, да въвеждат оценката на въздействието.

Едни от най-напредналите страни в процеса на извършване на ОВ са Великобритания, Германия, Дания, Холандия и др.

В България въвеждането на оценката на въздействието е предвидено в Стратегията за развитие на държавната администрация (2014 – 2020), а основният очакван резултат в тази област е до 2020 г. 100% от новото законодателството да е придружено с извършена оценка на въздействието, с изключение на случаите, в които това не се налага по закон². Най-важните мерки за развитието на механизма за оценка на въздействието са заложи в Пътната карта за изпълнение на Стратегията за развитие на държавната администрация (2015 – 2020)³ и включват

---

¹ https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/better-regulation-why-and-how_bg

² Стратегия за развитие на държавната администрация (2014 – 2020 г.), приета с РМС №140 от 2014 г., стр. 50

³ Пътна карта за изпълнение на Стратегията за развитие на държавната администрация (2015 – 2020), приета с РМС № 1033 от 2015 г., стр. 2

законово регламентиране на процеса, създаване на звено за мониторинг на качеството и осъществяване на качествен контрол на оценките, увеличаване на срока за провеждане на обществени консултации, задължителното им провеждане на едно място и др.

Извършването на оценка на въздействието на нормативните актове води до създаването на ефективни политики и устойчиво законодателство.

В Стратегията за развитие на държавната администрация като основен резултат от въвеждането на оценката на въздействието е изведено намаляването на броя на измененията и допълненията на нормативните актове в периода 2014 – 2020 г. с 50% за всеки нормативен акт спрямо броя измененията му в периода 2007 – 2013 г.

Петте най-често променяни закона в периода 2007 – 2016 г. са представени във фигура 1.

Фигура 1

В изпълнение на стратегията администрацията на Министерския съвет извършва мониторинг на измененията в законите, като резултатите за 2016 г. са представени във фигура 2. Данните показват, че основни нормативни актове, регулиращи ключови сфери от живота на българските граждани, нямат траен характер.

Фигура 2

Най-често изменяни кодекси и закони през 2016 г.

Взаимовръзката между често променяната нормативна рамка и липсата на доверие от страна на потенциалните инвеститори е много тясна. Освен върху преките адресати на нормативните актове, честата им промяна създава допълнителна натовареност и нестабилност и в дейността на администрацията. Многократната промяна на едни и същи нормативни актове ангажира големи по обем административни и политически ресурси.

Промените в посока въвеждане на оценката на въздействието получиха широка подкрепа както от бизнеса, така и от обществените организации и гражданите. Българската търговско-промишлена палата посочи, че „това е една положителна стъпка към подобряване качеството на нормативните актове, както и че ще се постигне по-голяма прозрачност при изготвянето им.“⁴

Основните елементи на ОВ като предвиждането на разходите и ползите, разглеждането на различни варианти за решаването на дефинираните проблеми, предвиждането на въздействието на вариантите върху заинтересованите страни гарантират избора на възможно най-ефективния вариант за действие подобряване на политиките.

⁴ <http://www.bcci.bg/news/10644>

Заедно с това ОВ гарантира и повишаването на прозрачността при вземането на решения и участието на заинтересованите страни, като консултациите са ключов елемент от оценката.

2. Развитие на оценката на въздействието в България

За първи път оценката на въздействието се въвежда (само за определени случаи) през 2003 г. в Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност (ЗОАРАКСД). Съгласно закона, когато със законопроект се предвижда въвеждането на лицензионен или регистрационен режим за извършване на стопанска дейност, е необходимо да бъде изготвено мотивирано становище за необходимостта от въвеждането му. Съгласно чл. 3, ал. 6 от ЗОАРАКСД мотивираното становище съдържа икономически анализ и оценка на въздействието, което режимът оказва върху регулираната стопанска дейност. Становището се публикува в интернет или по друг подходящ начин.

С промени в Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация (ДВ. бр. 74 от 23 август 2013 г.) се предвижда в оперативната работна програма на Министерския съвет да се включи списък на законопроектите и подзаконовите нормативни актове, на които вносителят следва да изготви стандартна оценка на въздействието върху стопанската дейност и заетостта. За целта като приложение към устройствения правилник се въвежда образец на Стандартна оценка на въздействието върху стопанската дейност и заетостта.

С Решение № 549 на Министерския съвет от 2014 г. беше прието Ръководство за изготвяне на оценка на въздействието на законодателството⁵, което надгради предишното ръководство, изготвено по проект финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет“ през 2009 г. Актуализираното ръководство е универсално за извършване на оценка на въздействието и са премахнати различните форми на оценка (частична, стандартна и пълна).

През 2015 г. Съветът за административната реформа одобри Концепция за практическо въвеждане на оценката на въздействието на законодателството в нормотворческия процес на Народното събрание и Министерския съвет на Република България⁶.

---

⁵ [Ръководство за изготвяне на оценка на въздействието на законодателството](#)

⁶ [Концепция за практическо въвеждане на оценката на въздействието на законодателството в нормотворческия процес на Народното събрание и Министерския съвет на Република България](#)

През 2015 г. междуведомствена работна група изработи проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за нормативните актове⁷, с оглед въвеждането на задължение за извършване на оценка на въздействието на нормативните актове. Законопроектът предвиждаше и редица изменения и допълнения, свързани с подобряването на консултацияните процеси и други аспекти на нормотворчеството.

3. Нормативно регламентиране на ОВ през 2016 г.

Основните нормативни актове, с които е регламентирана оценката на въздействието са:

- Законът за изменение и допълнение на Закона за нормативните актове (ДВ, бр. 34 от 3 май 2016 г., в сила от 4 ноември 2016 г.);
- Наредба за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието (приета с ПМС № 301 от 2016 г.);
- Устройствен правилник на Министерския съвет и на неговата администрация (изм. и доп., ПМС № 301 от 2016 г.).

3.1. Обхват на предварителната оценка на въздействието

Законът за нормативните актове (ЗНА) усъвършенства процеса по изготвяне, съгласуване и приемане на нормативните актове и въвежда института на оценката на въздействието. Съгласно ЗНА оценка на въздействието се извършва на проектите на закони и кодекси и на проектите подзаконови нормативни актове на Министерския съвет. Това направи ОВ задължителна за законопроектите както на Министерския съвет, така и на народните представители.

Видовете оценки на въздействието съгласно ЗНА са предварителна и последваща, като предварителната оценка може да бъде частична или цялостна. Частичната предварителна оценка на въздействието предхожда изработването на всеки проект на закон, кодекс и подзаконов нормативен акт на Министерския съвет. Цялостна предварителна оценка на въздействието се извършва при изработване на нови закони и кодекси, когато частичната предварителна оценка е показала, че предложенията ще имат значителни последици или може да се извърши по преценка на съставителя на акта.

Законът за нормативните актове предвижда, че обхватът и методологията за извършване на оценката на въздействието се определят с наредба на

---

⁷ [Закон за изменение и допълнение на Закона за нормативните актове](#)

Министерския съвет. Съгласно Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценката на въздействието ОВ се извършва въз основа на експертен анализ и се базира на данни.

С наредбата се определят етапите, реда и минималното съдържание на предварителната и последващата ОВ, като за частичната предварителна оценка е определен образец (Приложение №1 към наредбата), който да стандартизира съдържанието на оценките.

Частичната ОВ е по-малко задълбочена от цялостната и има за цел да определи кръга от засегнатите лица, какъв точно е проблемът, който трябва да се реши и най-вече налице ли са предпоставките за извършване на цялостна ОВ. Наредбата предвижда цялостната оценка на въздействието да се състои от резюме и доклад, като са определени образец на резюмето (Приложение № 2 от наредбата) и структурата на доклада.

Важен елемент е включването на задължение за провеждане на консултации със заинтересованите страни в процеса по извършване на цялостна ОВ.

При провеждането на консултации чрез Портала за обществени консултации и интернет страниците на съответните институции се изготвя консултационен документ (Приложение №3 от наредбата), който има следното минимално съдържание:

1. основна информация за консултацията;
2. въведение;
3. цели на консултацията;
4. консултационен процес;
5. относими документи и нормативни актове;
6. описание на предложението;
7. въпроси за обсъждане;
8. документи, съпътстващи консултацията.

3.2. Планиране извършването на оценка на въздействието

Друг важен елемент, който се въведе през 2016 г. е планирането на извършването на цялостна оценка на въздействието. Това е от изключителна важност, тъй като осигурява достатъчно време за извършването на цялостните ОВ и дава възможност на заинтересованите страни да очакват извършването на цялостни ОВ и евентуално да участват в консултациите.

Законът за нормативните актове предвижда планирането на извършването на оценка на въздействието да се осъществява чрез законодателна и оперативна програма на Министерския съвет за шестмесечен период.

Законодателната програма съдържа законопроектите, които Министерския съвет ще одобри в следващия шестмесечен период, а оперативната програма съдържа – подзаконовите актове, които ще приеме.

В Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация са определени образци на законодателна и оперативна програма на Министерския съвет, както и механизма по тяхното изготвяне и приемане от Министерския съвет.

Частичните оценки на въздействието на проекти на нормативни актове се публикуват заедно със законодателната, съответно с оперативната програма на Портала за обществени консултации след приемането им от МС.

3.3. Съгласуване на предварителните оценки на въздействието

Съгласно чл. 21, ал. 5 от Закона за нормативните актове предварителните оценки на въздействието се съгласуват с администрацията на Министерския съвет.

В изпълнение на ЗНА, са извършени и съответни промени в Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, с които е регламентиран процесът по съгласуване на извършените предварителни ОВ. Тази функция е възложена на дирекция „Модернизация на администрацията“.

Дирекция „Модернизация на администрацията“ в срок 14 дни от получаването на предварителната оценка я съгласува като следи за нейното качество и за пълнота съгласно Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието и се произнася по преценката относно необходимостта от извършване на цялостна оценка на въздействието.

При съгласуването на частичните предварителни ОВ се изготвя становище, в което:

1. се съгласува без препоръки частичната оценка на въздействието;
2. се съгласува частичната оценка на въздействието, като:
  - а) се отправя препоръки за допълване, подобряване на нейното качество, и/или
  - б) отправя препоръка за извършването на цялостна оценка на въздействието.

След съгласуването вносителят съобразява частичната оценка със становището.

При съгласуване на цялостните предварителни ОВ се изготвя становище, което:

1. се съгласува без препоръки цялостната оценка на въздействието;
2. не се съгласува цялостната оценка на въздействието, като се отправят препоръки за допълване, подобряване на нейното качество и/или за съобразяване с изискванията на НОМИОВ.

Дирекция "Модернизация на администрацията" може да не съгласува цялостната оценка на въздействието два пъти. След съгласуване без препоръки или след повторното съгласуване оценката може да бъде придвижена напред съгласно установените процедури.

3.4. Последваща оценка на въздействието

Законът за нормативните актове определя, че органът, в чиято компетентност е изпълнението на нормативния акт, извършва последваща оценка на въздействието на новите закони, кодекси и подзаконови нормативни актове на Министерския съвет в срок 5 години след влизането в сила на новия закон, кодекс или подзаконов нормативен акт на Министерския съвет (или в по-кратък срок, определен от съответния органа).

Последващата оценка на въздействието се публикува на интернет страницата на съответния орган и на Портала за обществени консултации в срок до 30 дни от изготвянето ѝ.

3.5. Обществени консултации на проектите на нормативни актове

С оглед на необходимостта от подобряване на процесите, свързани с консултиране на проектите на нормативните актове със заинтересованите страни, срокът за обществени консултации беше удължен от 14 на 30 дни. Предостави се възможност само при наложителни обстоятелства, които трябва да бъдат мотивирани, консултацията да бъде 14 дни. Освен това, към задължението за публикуване на проекта заедно с мотивите, съответно доклада, се публикува и предварителната оценка на въздействието. Посочените документи се публикуват задължително и на Портала за обществени консултации.

Устройственият правилник на Министерския съвет и на неговата администрация определи, че при провеждане на обществените консултации на проекта нормативния акт, заедно с оценката на въздействието в интернет се публикува и становището на дирекция „Модернизация на администрацията“. Това повишава прозрачността допълнително като предоставя възможност на

обществото да се запознае с препоръките за подобряване на политиките, изготвени от администрацията на Министерския съвет.

4. Институционализиране на оценката на въздействието

4.1. Капацитет на държавната администрация за извършване на оценка на въздействието

Най-голямото притеснение преди приемането на законодателните промени за въвеждане на оценката на въздействието беше, че администрацията не е готова за това и процесът няма да бъде ефективен. Данните показаха обаче, че няма министерство, в което да няма служители преминали през обучения в страната и в чужбина. Обучените служители в Института по публична администрация само в министерствата са 293 за периода 2012 – 2016 г., като през 2016 г. **са обучени 84 служители**. За същия период в Европейския институт по публична администрация в гр. Маастрихт, Кралство Нидерландия обучение за извършване на ОВ са преминали общо 50 служители от министерствата.

През месец октомври 2016 г. със съдействието на Британското посолство беше проведено обучение за извършване на оценка на въздействието на 28 служители и беше организиран обучителен семинар за представители на политическите кабинети.

4.2. Звена за извършване на ОВ в министерствата

През 2015 г. (преди промените в ЗНА) са определени функции по извършване на оценка на въздействието в четири дирекции от специализираната администрация на **Министерството на здравеопазването** (дирекция „Медицински дейности“, дирекция „Държавен здравен контрол“, дирекция „Политика по промоция на здраве и профилактика на болестите“ и дирекция „Лекарствена политика“).

През същата година са въведени функции по извършване на ОВ в една дирекция от специализираната администрация на **Министерството на образованието и науката** (дирекция „Политики за стратегическо развитие и информационно осигуряване“).

През 2013 г. на дирекция „Икономическа и финансова политика“ в **Министерството на финансите** са въведени функции по извършване на ОВ.

4.3. Единно място за информацията, отнасяща се за ОВ

Порталът за обществени консултации стана дом на инициативата за въвеждане на оценката на въздействието. От една страна на него се публикува всяка ОВ преди приемането на съответния акт, а от друга се публикуват всички документи, имащи отношение към оценката на въздействието – ръководството за извършване на ОВ, вече извършени цялостни предварителни оценки на въздействието, последващи оценки на действащи закони (към съответния момент).

5. Извършване на оценка на въздействието

За периода 04.11.2016 г. – 31.12.2016 г. са извършени **56 предварителни частични оценки на въздействието**, като 13 от тях са със становища без препоръки, а за 43 от тях са отправени препоръки за подобряване на качеството им.

Фигура 3

грешки при попълване на информацията в разделите от предварителната частична оценка на въздействието са следните:

- Проблемът не е дефиниран коректно. Липсва конкретен проблем, а се посочва цел, необходимост (което вече е някакъв вид решение), констатира се текущото състояние и т.н. Често се посочва, че проблемът е действащата нормативна уредба, но не се посочва конкретно в какво се изразява той. Липсва реалният проблем на ниво политика, който не регулира обществените отношения по правилен начин.
- Посочват се проблемите в съществуващата нормативна рамка, а не се описва проблемът и причините за възникването му. Не се посочват статистически

или други данни, като остава впечатление за субективна оценка на реалността без ясна представа за последствията от приемането на актовете.

- Не се посочват проблемите в прилагането на съществуващото законодателство или възникналите обстоятелства, които налагат приемането на ново законодателство, което не дава възможност да се прецени дали проблемът не може да се реши в рамките действащата уредба.
- Информацията се попълва без проучване за налични анализи за изпълнението на политиката, които могат да направят предложението интегрирано и кохерентно.
- Целите не са адресирани към решаването на конкретния проблем и не са структурирани като такива, а като резултати. Описва се какви са предвидените нормативни промени, но не се формулирани като цели и т.н. Извършващите ОВ не смеят да посочат какво целят с промените и по този начин не може да се направи оценка дали този тип интервенция води до постигане на тези цели.
- Заинтересованите страни не се идентифицират правилно, не се посочват всички засегнати страни техния брой, както и какви са въздействията върху тях.
- Не се посочват изчерпателно последиците от варианта „Без действие“, което не позволява да се прецени колко негативно ще се развият обществените отношения. Това от своя страна не позволява да се съпоставят вариантите и не дава сигурност, че последиците от избрания вариант ще са по-ефективни спрямо варианта да не се предприема действие.
- Посочват се само два варианта – „Без действие“ и „Приемане на акта“. Това не съответства с правилата за извършване на ОВ, но може да се аргументира с началния стадий по извършване на ОВ, в който се намира администрацията.
- Не се посочват положителните и отрицателните въздействия за всеки един вариант и върху всички заинтересовани страни. Това от своя страна не позволява да се прецени кой ще понесе основната тежест от избрания вариант и дали това е целесъобразно.
- При отбелязано намаляване/увеличаване на административната тежест не се посочва в какво точно ще се изразява, не се посочват данни. В определени случаи става ясно от оценката, че избраният вариант ще доведе до увеличаване/намаляване на административната тежест, но това не се посочва.
- Когато е посочено, че актът ще въздейства върху МСП, не е уточнено точно по какъв начин и др.

За посочения период бяха извършени многобройни консултации с министерствата от страна на дирекция „Модернизация на администрацията“ относно даване на насоки и указания за извършване най-вече на предварителни

частични оценки на въздействието и в резултат на това качеството им започна да се повишава (най-вече при тези администрации, които по-често изработват нормативни актове). Също така, информираността в администрацията относно процеса значително се повиши. С утвърждаването на процеса на оценката на въздействието на законодателството ще се гарантира, че процесът на вземане на решения се базира на доказателства и данни, събрани чрез консултации със заинтересованите страни.

През 2016 г. се въведе една работеща рамка за функционирането на системата за оценка на въздействието на законодателството в Република България и предстои тя да бъде развита и да се превърне в основен инструмент за ефикасността на нормативните промени. Чрез подобряването на работата на администрациите при изготвянето на оценките се създаде възможността за предвиждането на влиянието и последиците на нормативните промени не само за бюджета, но и за различни части на икономиката и обществото като цяло.

6. Съгласуване на извършените оценки на въздействието от АМС

Процедурата по съгласуване на извършените частични оценки на въздействието се извършва по следния начин:

1) Вносителят изпраща по електронен път (на имейл impact.assessment@government.bg) предварителната оценка на въздействието за съгласуване от дирекция "Модернизация на администрацията" в срок до 30 дни преди началото на шестмесечния период на действие на законодателната, съответно на оперативната програма на Министерския съвет. Ако нормативният акт не се предвижда да бъде включен в програмата, извършването на оценката и изпращането ѝ за съгласуване следва да се извършат преди изготвянето на проекта на нормативния акт.

2) Дирекция "Модернизация на администрацията" съгласува по електронен път оценката, като следи за нейното качество и за пълнота се произнася по преценката относно необходимостта от извършване на цялостна оценка на въздействието. Когато проектът на нормативния акт не е включен в оперативната или законодателната програма, срокът за съгласуване от дирекция „Модернизация на администрация“ е 7 дни от получаването, а когато е за включване в програма срокът за становище е 14 дни от получаването. Когато с проекта на нормативен акт единствено се въвеждат мерки на национално ниво, необходими за изпълнение и прилагане на актове на Европейския съюз, носителът може да посочи по-кратък

срок за съгласуване, но не по-малко от 3 дни, ако проектът на акт не е за включване в оперативната или законодателната програма. Когато такъв акт се предвижда за включване в оперативната или законодателната програма, срокът е не по-малко от 7 дни.

При съгласуването дирекция "Модернизация на администрацията" изготвя становище, в което:

- ☒ съгласува без препоръки цялостната оценка на въздействието;
- ☒ не съгласува цялостната оценка на въздействието, като отправя препоръки за допълване, подобряване на нейното качество.

При извършването на цялостната ОВ се проверява тяхното качество, като АМС може да откаже да съгласува оценката два пъти. След това вносителят може да внесе проекта на акт в МС, заедно със становището на дирекцията в АМС и МС ще прецени дали да го приеме или не.

7. Провеждане на обществени консултации

Засегнатите от нормативните актове страни задължително трябва да участват в процеса на изработване на законодателството и в оценката на въздействие. Участието на обществото в процеса на вземане на решение е от голямо значение и консултациите са основна част от процеса на нормотворчеството. По този начин се създава възможност да се използват по-ефективно ресурсите и знанието на обществото, да се установи обществената нагласа към предстоящите нормативни промени, да се постигне по-широко разбиране и подкрепа, както и да се предотврати приемането на неподходящи предложения. С цел повишаване на ефективността на обществените консултации с измененията и допълненията на ЗНА беше увеличено времето за тяхното провеждане от 14 дни на 30 дни., като се остави възможност при изрична обосновка в мотивите срокът да бъде по-кратък, но не по-малко от 14 дни.

Въведе се провеждането на онлайн обществените консултации да бъде освен на съответната интернет страница на органа и на Портала за обществени консултации. Това изискване се отнася за органите на изпълнителната власт и тези на местното самоуправление.

Въведе се задължение за изготвяне на обратна връзка за тези, които са участвали в обществените консултации – дали коментарите им са били взети предвид, както и ако не са – какви са аргументите. Задължиха се органите на изпълнителната власт и органите на местно самоуправление да публикуват справката за отразяване на коментарите от обществените консултации на интернет страницата си и на Портала за обществени консултации.

За периода 04.11.2016 г. – 31.12.2016 г. са проведени общо 86 обществени консултации на нормативни актове (разпределени по секторни политики във Фигура 4), като 39 от тях са били със срок 14 дни, а 47 със срок 30 дни.

Фигура 4

От 86 проведени обществени консултации 38 са с приложена справка за отразяване на становищата, получени по време на обществената консултация.

Фигура 5

От проведените общо за този период 86 обществени консултации 39 са били със срок на провеждане 14 дни. Съгласно ЗНА това е възможно само при изключителни случаи и изрично посочване на причините в мотивите, съответно в доклада.

Фигура 6

8. Последващи действия

8.1. Ръководство за извършване на оценка на въздействието

Основно предизвикателство за 2017 г. е актуализирането на Ръководството за извършване на оценка на въздействието, прието от Министерския съвет през 2014 г. с оглед на новите обстоятелства, свързани с нормативните изисквания в тази област и на вече установените най-трудни области в процеса и преодоляването.

8.2. Мрежа от експерти по оценка на въздействието

Ще продължи да се работи активно с администрациите с оглед на подобряването на капацитета на служителите в областта на оценката на въздействието и извършването на все по-качествени оценки, с които се постигат желаните резултати за цялостно подобряване на законодателните процеси. Поради необходимостта от създаването на траен механизъм за комуникация между администрациите, предстои да бъдат утвърдени различни инструменти за обмяна на информация между администрациите, споделяне на добри практики, дискутиране на най-често срещани проблеми и други.

8.3. Повишаване на капацитета

Ще продължат активно да се провеждат обучения по предварителна и последваща оценка на въздействието. По Оперативна програма „Добро управление“ през 2017 г. стартира проект „Изграждане на капацитет за извършване на оценка на въздействието в държавната администрация“. Проектът ще даде възможност да бъдат извършени цялостни предварителни оценки на въздействието, както и последващи оценки на въздействието на действащи закони и кодекси в които служителите ще могат да участват и да развият практическите умения и теоретичните познания в областта на оценката.

Предстои актуализиране на програмите за обучените на Института по публична администрация, свързани с извършване на оценки на въздействието.

8.4. Законодателна и оперативна програма през 2017 г.

Законодателната и оперативната програма на Министерския съвет за 2017 г. трябваше да бъдат изготвени по новия модел, заложен в Закона за нормативните актове. Вносителите на проектите на нормативни актове следва да изпратят предварителните частични оценки на въздействието, за да може да се планират нормативните процеси и да се предвиди необходимостта от извършването на цялостни оценки на въздействието.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

През 2016 г. стартира реалното въвеждане на процесите по извършване на оценка на въздействието на законодателството. Този инструмент е от съществено значение за създаването на устойчиво законодателство, свързано с реализирането на ефективни политики. Процесите по извършването на оценката на въздействието доведоха до наличието на редица предизвикателства, чиито преодоляване тепърва предстои. Нейното въвеждане обаче доведе и до цялостна промяна на нормотворчеството – заедно със заинтересованите страни, чрез внимателна преценка на ползите и разходите и аргументиране на избора с неоспорими доказателства за неговата ефективност. Оттук нататък следва процесът да продължи в тази градивна посока на развитие и по този начин страната ни ще има възможност да се нареди сред основните страни с добри практики в областта на извършване на оценки на въздействието на законодателството и да бъде страна с устойчиви нормативни актове.